Zakon o hrvatskom jeziku

1. kolovoza 2023.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Svrha zakona

Skrb o hrvatskom jeziku

Predmet zakona

- utvrđivanje osnovnih pravila o službenoj i javnoj uporabi hrvatskoga jezika
- sustavna i stručna skrb o hrvatskom jeziku
- slični zakoni postoje u drugim članicama Europske unije

Ustavni temelj

Članak 12. Ustava

- U Hrvatskoj je u službenoj uporabi hrvatski standardni jezik pod nazivom »hrvatski jezik« i latinično pismo

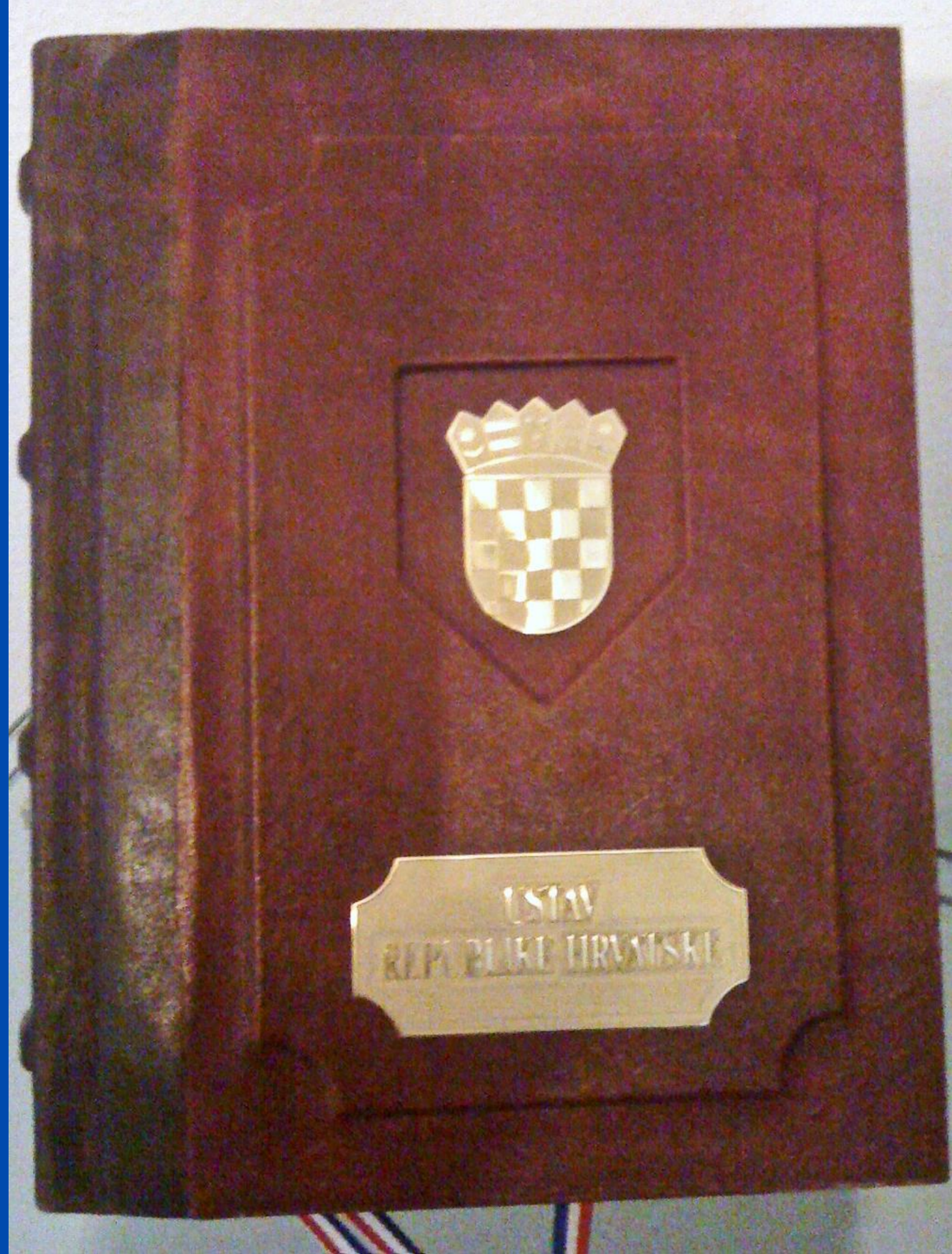

Identitet i kultura

Hrvatski jezik u svojoj je ukupnosti i cjelovitosti temeljna sastavnica hrvatskoga identiteta i hrvatske kulture, koji su dijelovi europskog identiteta i europske kulture

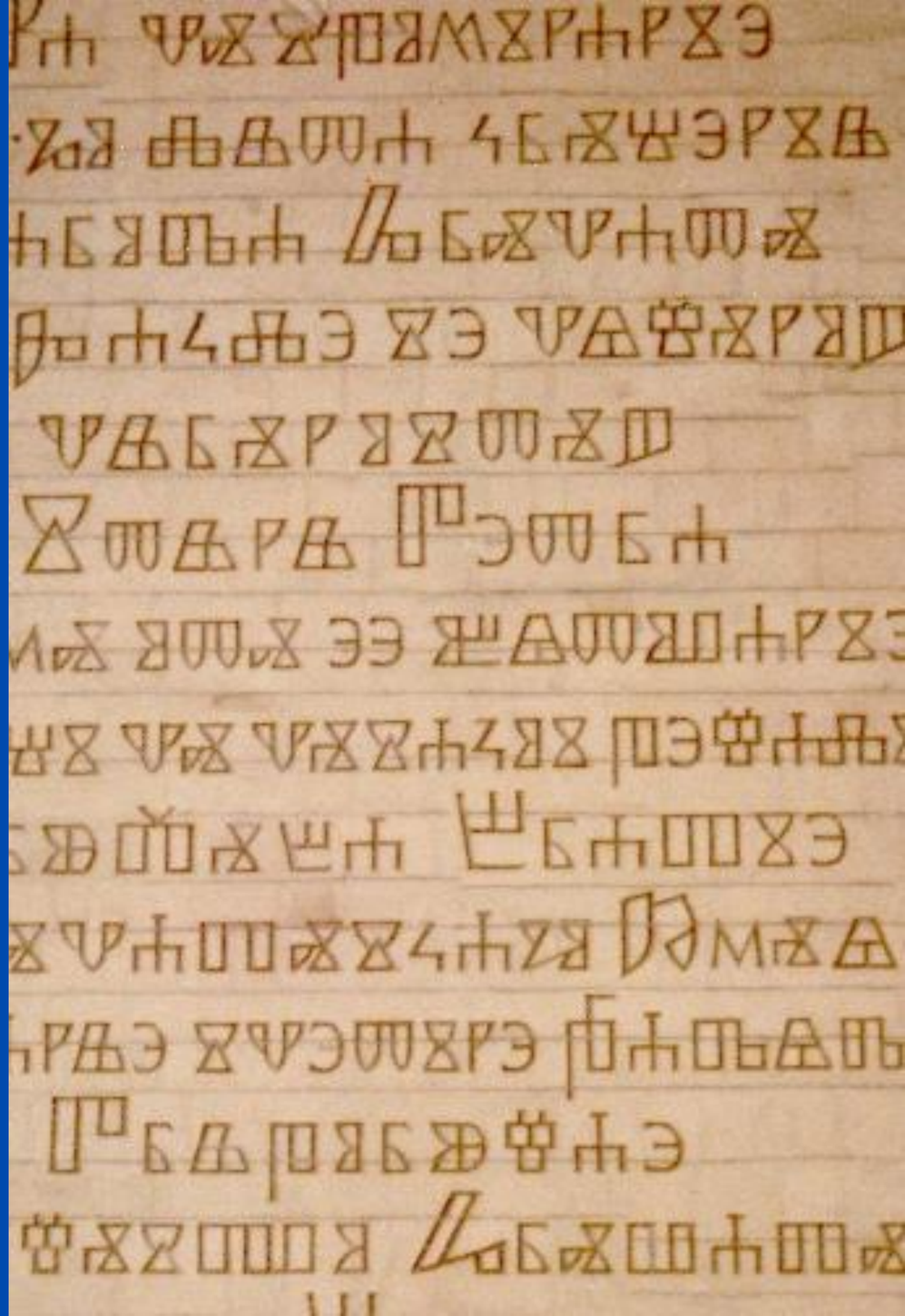

Narječja i idiomi

- Trodioba hrvatskog jezika na tri ravnopravna narječja: čakavsko, kajkavsko i štokavsko
- Hrvatski jezik obuhvaća i idiome hrvatskih narječja te idiome kojima se služi dio Hrvata u inozemstvu

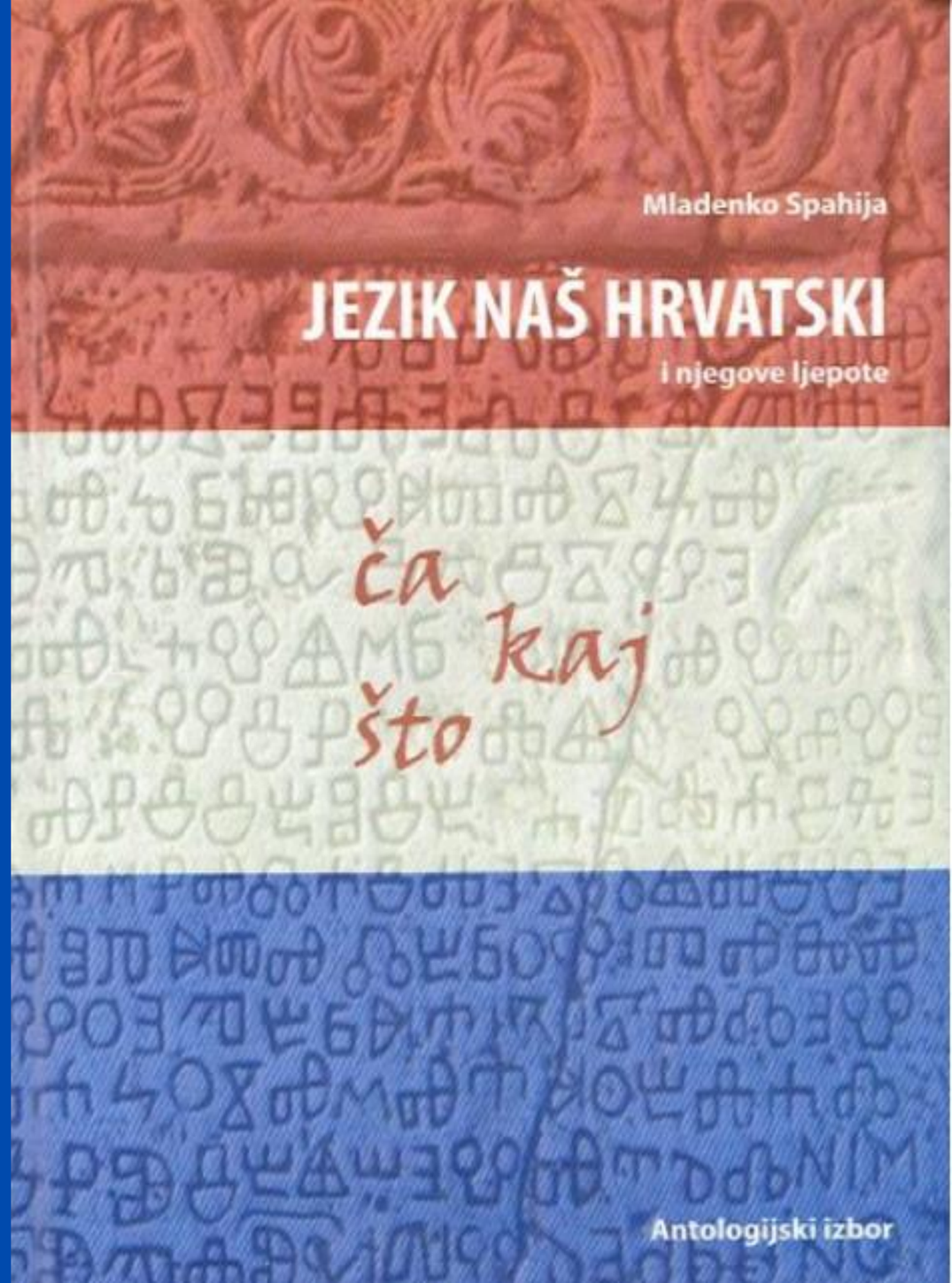

U Europskoj uniji

Imamo pravo na hrvatskom jeziku:

- podnositi peticije Europskom parlamentu
- podnositi predstavke Europskom ombudsmanu
- obraćati se ustanovama i savjetodavnim tijelima Europske unije
- na hrvatskom dobivati odgovor

Međunarodni kontakti

- U kontaktima s institucijama Europske unije i u međunarodnim kontaktima Hrvatska se predstavlja na hrvatskome jeziku i latiničnom pismu
- U opravdanim okolnostima mogu se koristiti i drugi strani jezici

Komplementarnost

Zakon o hrvatskom jeziku komplementaran je sa Zakonom o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj

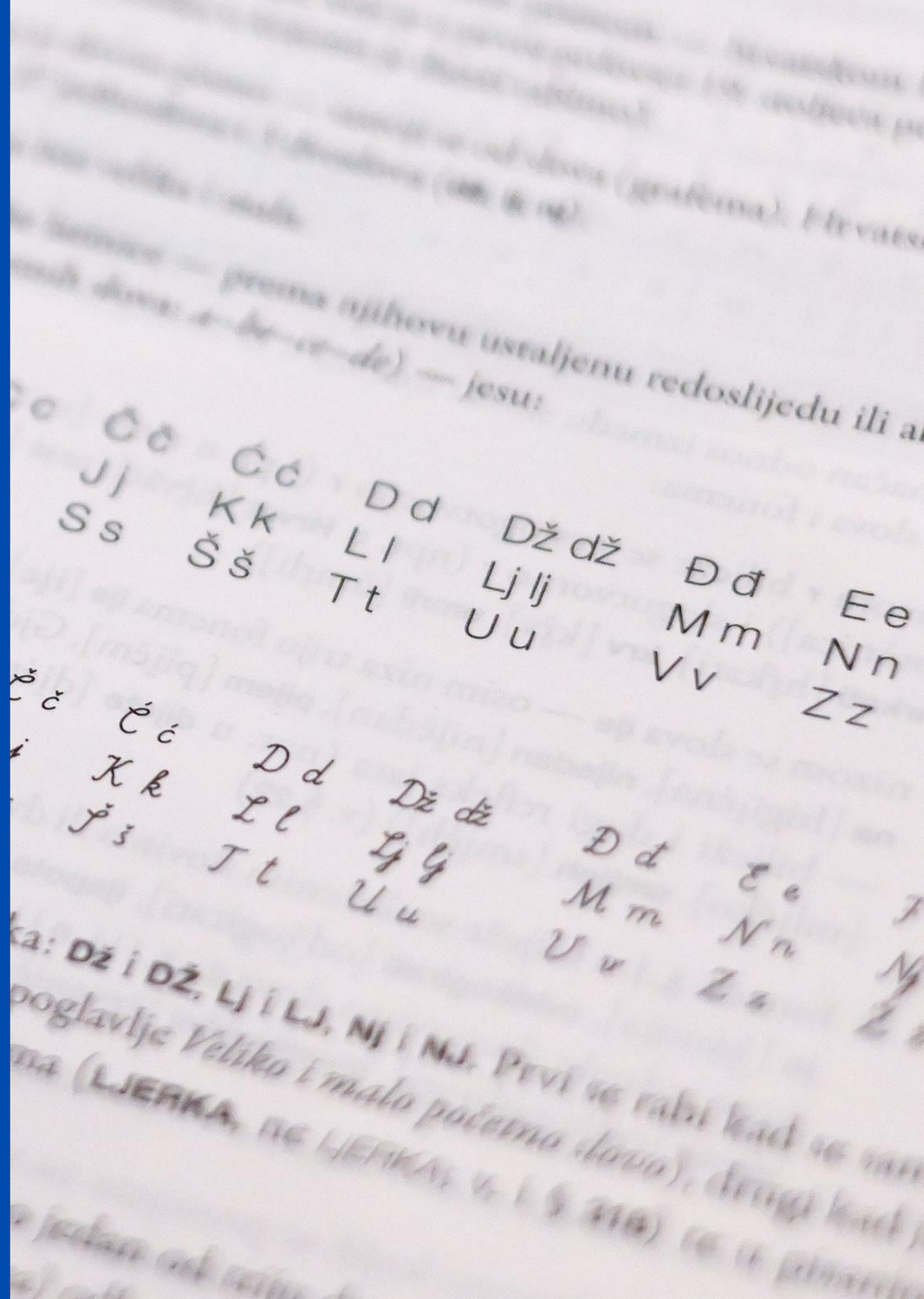

Područje primjene zakona

- Zakonom se potiče uporaba svih idioma hrvatskoga jezika, funkcionalnih stilova i hrvatskih povijesnih pisama
- ne ograničava se sloboda književno-umjetničkoga izražavanja
- ne regulira se privatna komunikacija
- ne ograničava primjenu Ustavnoga zakona o pravima nacionalnih manjina ni Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina

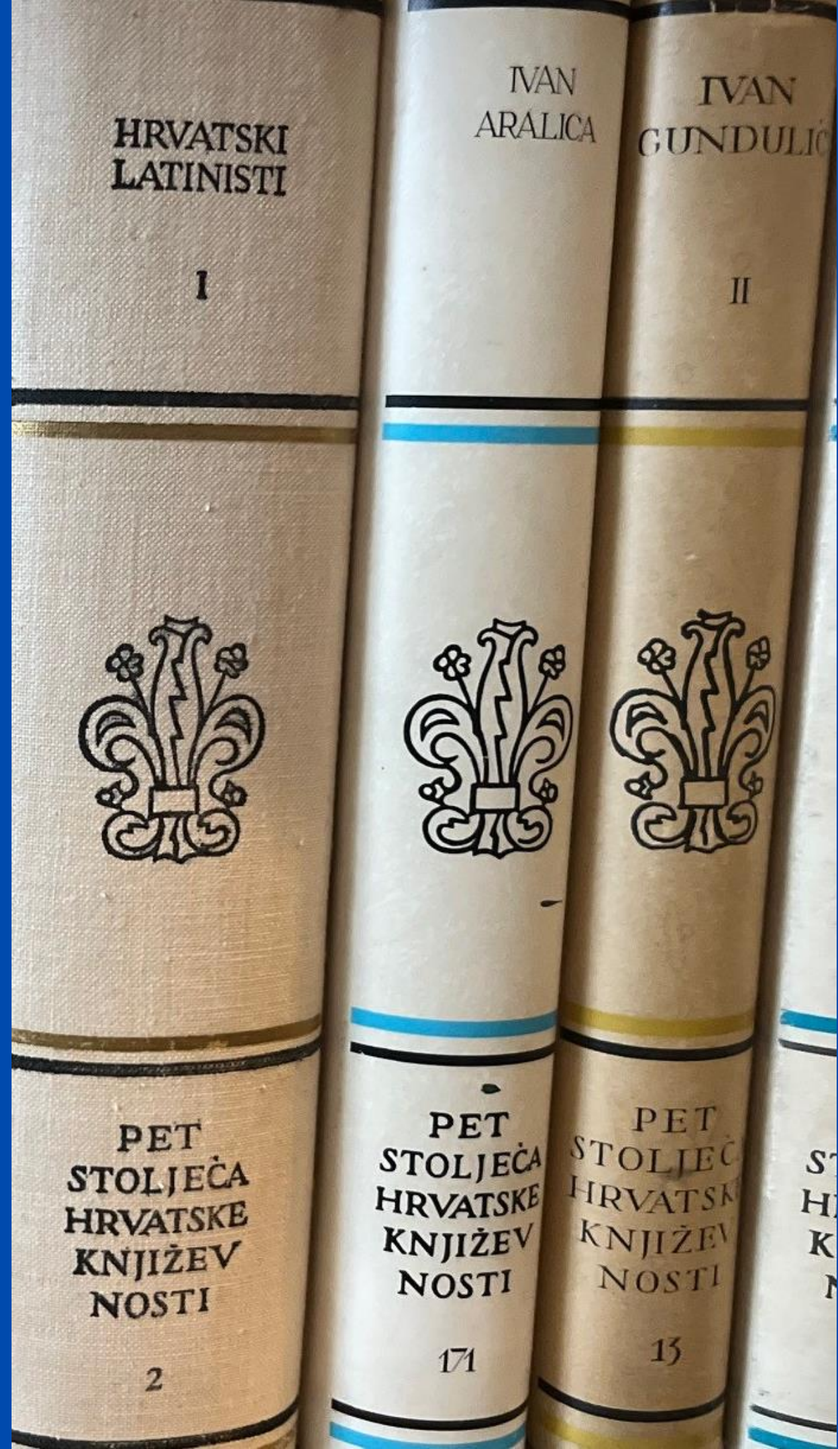

Službena uporaba hrvatskoga jezika

- U Hrvatskoj je u službenoj uporabi hrvatski standardni jezik i latinično pismo
- Na hrvatskom jeziku održava se pismena i usmena komunikacija svih javnopravnih tijela u Hrvatskoj
- Propisi, administrativni i drugi službeni dokumenti mogu se, uz hrvatsku inačicu, po potrebi donositi i na drugim jezicima

Lektori hrvatskoga jezika

- Javnopravna tijela u Hrvatskoj dužna su na hrvatskom jeziku osigurati jezično uređenje propisa i drugih dokumenata iz svoje nadležnosti
- Tijela državne vlasti i državne uprave to osiguravaju zapošljavanjem lektora, a druga javnopravna tijela to mogu i vanjskom lektorskom uslugom

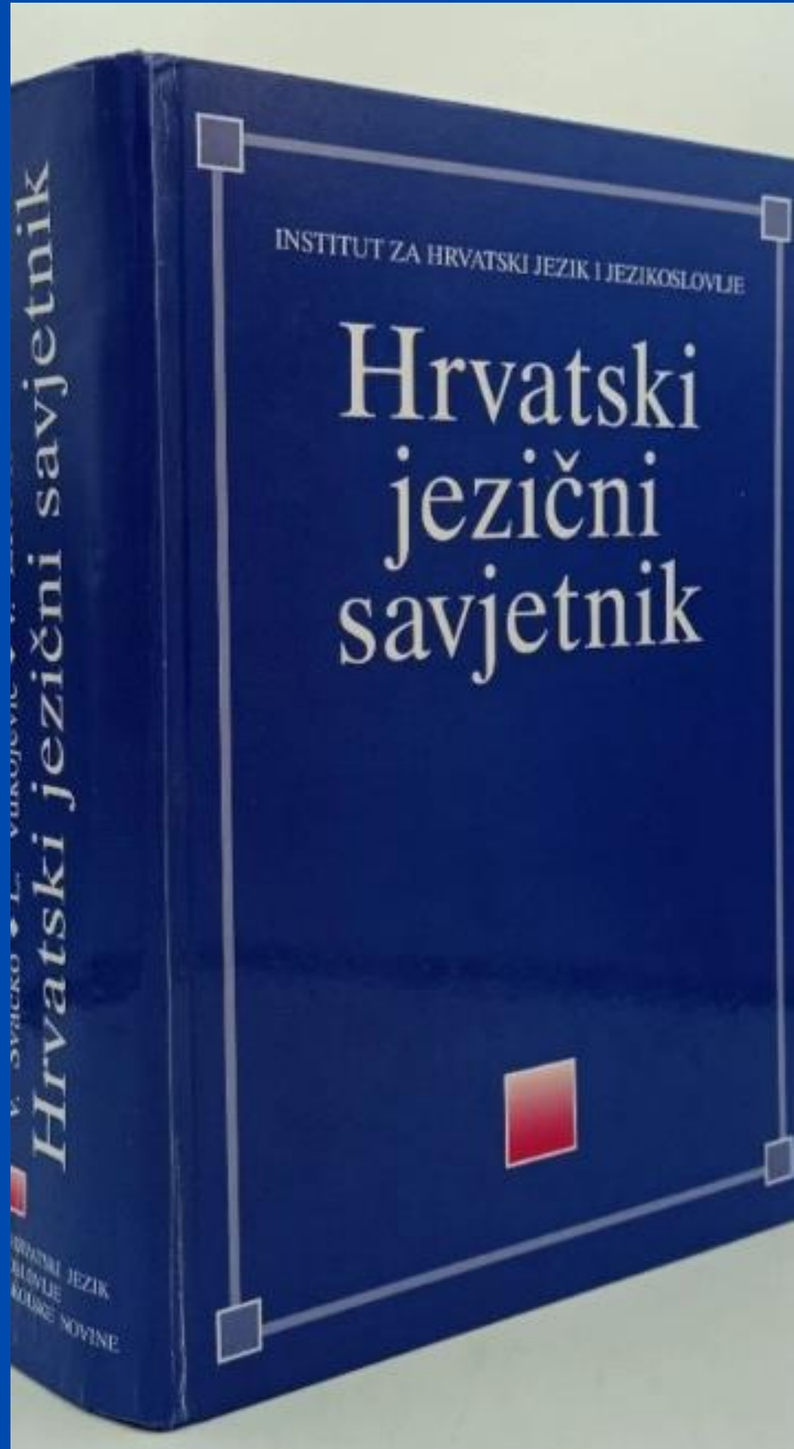

Terminološka usklađenost

- Lektori osiguravaju terminološku ujednačenost hrvatskoga jezika u službenim dokumentima na nacionalnoj i europskoj razini

Javna uporaba hrvatskoga jezika

- Odnosi se na usmenu ili pismenu jezičnu obavijest u prostoru namijenjenom javnosti ili široj publici
- Radi poticanja i uvažavanja regionalnih posebnosti moguća je i javna uporaba hrvatskih narječnih idioma
- Hrvatski jezik sredstvo je obavješćivanja javnosti i potrošača o proizvodima i uslugama na hrvatskom tržištu

(1/2)

Javna uporaba hrvatskoga jezika

- Javne obavijesti i promidžbene poruke u govorenom, pisanom ili elektroničkom obliku donose se na hrvatskom
- Višejezične javne obavijesti, uključujući prometni i turistički znakovi, ispisuju se prvo na hrvatskom jeziku
- U medijskim sadržajima može se uz uporabu hrvatskoga jezika uporabiti i hrvatski narječni idiom posebno, kada za to ima umjetničkih razloga, i u sinkronizaciji inojezičnih filmova i kazališnih predstava za sve dobne skupine

(2/2)

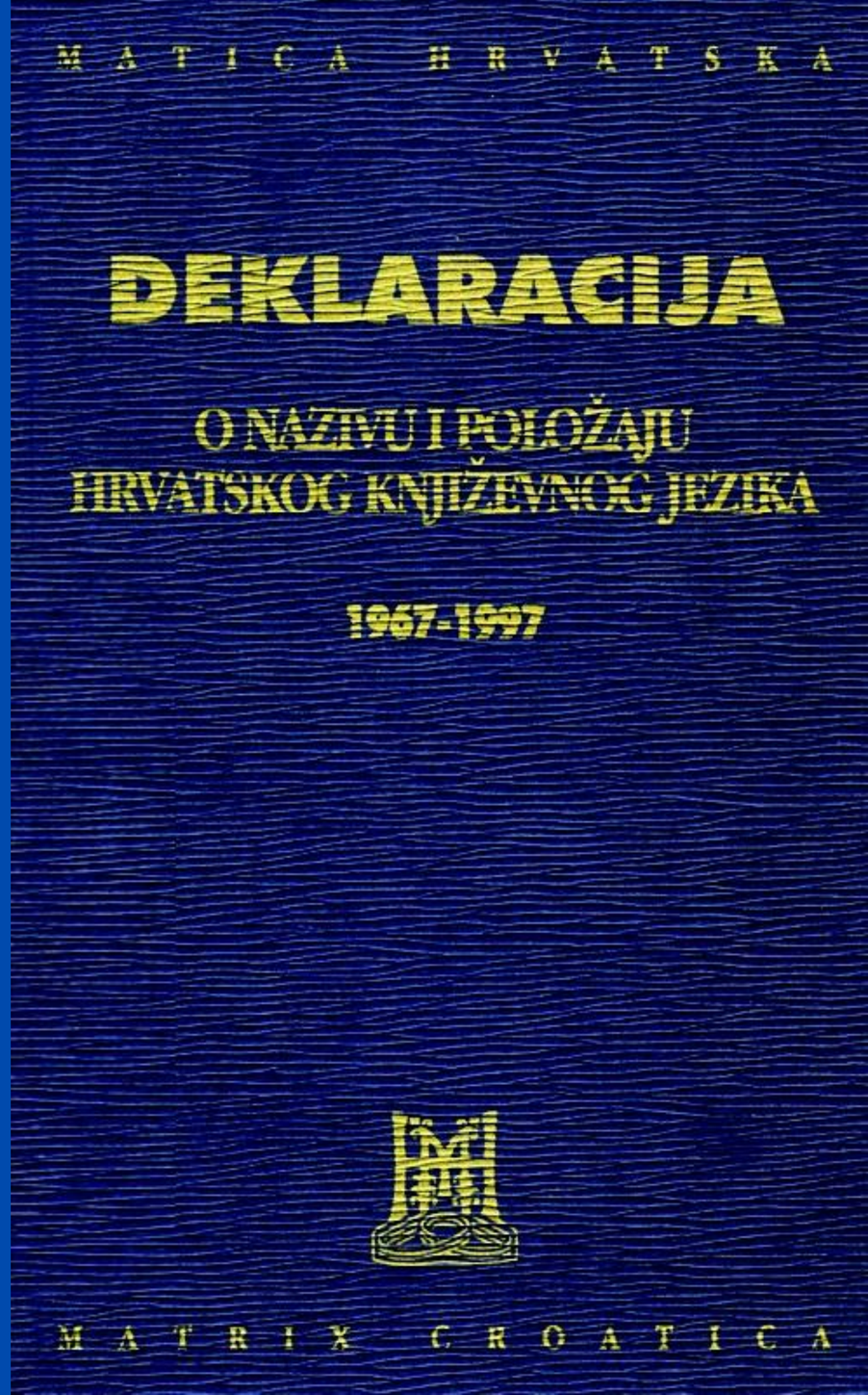

Hrvatski jezik u obrazovanju

Nastava i drugi oblici odgojno-obrazovnoga rada u odgojno-obrazovnim ustanovama:

- izvode se na hrvatskom jeziku
- mogu se izvoditi i na nekom od stranih jezika sukladno propisima koji uređuju djelatnost odgoja i obrazovanja

Promicanje učenja hrvatskoga jezika

- Vlada promiče učenje hrvatskoga jezika u domovini i u svijetu
- Vlada podupire učenje hrvatskoga jezika kao inoga jezika (stranoga, nasljednoga, drugoga) i kulture za sve one koji su zainteresirani da nauče hrvatski jezik
- U osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju barem polovina sadržaja predmeta »Hrvatski jezik« izravno je usmjerena na jezične teme
- Vlada vodi posebnu brigu o učenju i o očuvanju hrvatskoga jezika i kulture među Hrvatima koji žive izvan granica Hrvatske

Posebne odredbe

- U javnoj uporabi, u slučaju prijevoda, nazivi kulturnih, sportskih, zabavnih i stručnih manifestacija, znanstvenih konferencija, priredaba, objekata, ispisuju se prvo na hrvatskom jeziku
- Tekst na stranom jeziku koji se objavljuje u časopisu sufinanciranom iz državnoga proračuna ima sažetak na hrvatskom jeziku
- Priručnici za hrvatski jezik i tekstovni sadržaji iz hrvatske jezične baštine koji se financiraju iz državnoga proračuna objavljuju se na mrežnim stranicama i besplatni su

PRAVOPIS
pravopis.hr

GRAMATIKA
gramatika.hr

HRVATSKI U ŠKOLI
hrvatski.hr

RIZNICA
riznica.ihjj.hr

FRAZEMI
frazemi.ihjj.hr

VALENCIJE
valencije.ihjj.hr

SAVJETNIK
jezicni-savjetnik.hr

BOLJE.HR
bolje.hr

NAZIVLJE
nazivlje.hr

MATURA
matura.ihjj.hr

KOLOKACIJE
ihjj.hr/kolokacije/

METAFORE
ihjj.hr/metafore/

Sustavna i stručna skrb

- Nacionalni plan hrvatske jezične politike
- Vijeće za hrvatski jezik

Nacionalni plan hrvatske jezične politike

- sadrži popis prioritetnih ciljeva i mjera
- obuhvaća pitanja javne i službene uporabe hrvatskoga jezika:
  - njegove društvene uloge
  - pravnog položaja
  - promicanje njegova korištenja
  - unaprjeđenje jezičnih tehnologija
  - razvoj nazivlja
  - promicanje i unaprjeđenje učenja

Vijeće za hrvatski jezik

- koordinacijsko savjetodavno tijelo
- skrbi o hrvatskom jeziku
- promiče kulturu hrvatskoga jezika u službenoj i javnoj uporabi
- štiti bogatstvo hrvatskoga jezika, raznolikost narječnih idioma i njihovu uporabu

matica hrvatska

Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje

NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U ZAGREBU

Sveučilište u Zagrebu

Sveučilište u Zadru
Universitas Studiorum Jadertina | 1396 | 2002 |

uniri Sveučilište u Rijeci
University of Rijeka

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Sveučilište u Splitu
University of Split

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Hrvatsko društvo konferencijskih prevoditelja
Croatian Society of Conference Interpreters

DHKP
Društvo hrvatskih književnih prevodilaca

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Nov iskorak za hrvatski jezik

1100. Bašćanska ploča

1483. Misal po zakonu rimskog dvora

1604. Hrvatska gramatika Bartola Kašića

1847. Hrvatski zamjenjuje latinski u Saboru

1967. Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika

1990. Hrvatski je proglašen službenim jezikom Republike Hrvatske

2013. Hrvatski postaje jedan od službenih jezika Europske unije

2023. Zakon o hrvatskom jeziku

TELEGRAM

JUGOSLAVENSKE NOVINE ZA DRUŠTVENA I KULTURNA PITANJA

CIJENA · 1,50 ND

Godina VIII · Broj 350 · Zagreb, 12. ožujka 1967.

DEKLARACIJA O NAZIVU I POLOŽAJU HRVATSKOG KNJIŽEVNOG JEZIKA

Što Zakon nije

- **Nije jezična policija:**
  ne propisuje jezičnu normu
- **Nije represivan:**
  nema kazni
- **Nije puristički:**
  naprotiv, osigurava razvoj hrvatskog jezika ukorak s vremenom

Hodogram

- Javno savjetovanje
- Prvo čitanje
- Drugo čitanje
- Usvajanje do kraja godine

Posebna zahvala Matici hrvatskoj na inicijativi